

पठतु संस्कृतम्
कोविदः

एप्रिल् १, २०२३

पाठः ५

अङ्काः १००

1) अधो दत्तानां विग्रहवाक्यानां समस्तपदं समासनाम च लिखत । (२०)

- a. धनुः पाणौ यस्य सः
- b. चन्द्रः मौलौ यस्य सः
- c. सीतया सह वर्तते इति,
- d. पीतम् अम्बरं यस्य सः
- e. न विद्यते पुत्रः येषां ते
- f. दण्डः हस्ते यस्य सः
- g. हरिणा सह वर्तते इति
- h. न विद्यते धनं येषां ते
- i. पतितानि पर्णानि यस्मात् सः
- j. सुन्दरौ बाहू यस्य सः

2) अधो दत्तानां समस्तपदानां विग्रहवाक्यं समासनाम च लिखत । (२०)

- a. ससीतः
- b. सुन्दरबाहुः
- c. सशिष्यः
- d. धृतवस्त्रायाः
- e. प्रसन्नवदने
- f. अनश्वा
- g. अनिद्रः
- h. दामोदरः
- i. बहुफलः
- j. अव्ययम्

3) सन्नन्तरूपं लिखत (५)

a. आप्नोति	- लट्
b. करोति	- अ-प्रत्ययः
c. खादति	- उ-प्रत्ययः
d. जयति	- लट्
e. ददाति	- अ-प्रत्ययः
f. पश्यति	- उ-प्रत्ययः
g. धावति	- लट्
h. पचति	- अ-प्रत्ययः
i. भवति	- उ-प्रत्ययः
j. लिखति	- लट्

4) सन्नन्तरूपं लिखत । (५)

- a. पातुम् इच्छुः
- b. ज्ञातुम् इच्छा
- c. कर्तुम् इच्छति
- d. गन्तुम् इच्छा
- e. वक्तुम् इच्छुः
- f. श्रोतुम् इच्छति
- g. तरीतुम् इच्छा
- h. जेतुम् इच्छति
- i. हन्तुम् इच्छवः
- j. दातुम् इच्छवः

5) एकपदेन उत्तरं लिखत (१०)

- a. चम्पूः का ?
- b. का कुमारं परिपालितवती ?
- c. ईश्वरः पार्वत्यै शिशोः कम् अकथयत् ?
- d. पुराकृतं कर्म कम् अनुगच्छति ?
- e. पार्वती शिशुं गृहीत्वा कुत्र अगच्छत् ?
- f. कुमारस्य जन्मोत्सवे के आनन्दिताः ?
- g. मनुष्यवाचा इति पदस्य समासः कः ?
- h. इन्द्रादयः देवाः कुमारेण सह कुत्र प्राविशन् ?
- i. स्वर्गे के कुमारस्य स्वागतम् अकुर्वन् ?
- j. कः तारकासुरं मारितवान् ?

6) पदविवरणं (अन्त-लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि) लिखत । (५)

- a. अवेहि
- b. आत्मवृत्तौ
- c. आरुरुक्षोः
- d. निगृहीतधेनुः
- e. निजगाद

7) उत्तरं लिखत (२ + ३ = ५)

- a. बहुव्रीहि-समासस्य विवरणं लिखत ।
- b. 'सन्नन्तप्रत्ययः' उदाहरणसहितं वर्णयत ।

8) वाक्यं साधु / असाधु इति लिखत । (५)

- इन्द्रः सेनाधिपतिः इति पदे अभिषिक्तः ।
- भोजदेवः राष्ट्रकूटराजस्य आस्थानकविः आसीत् ।
- नीलकण्ठदीक्षितः दाक्षिणात्यः आसीत् ।
- ये व्युत्पत्तिम् इच्छन्ति ते चम्पूरामायणं चम्पूभारतं पठन्ति ।
- महाभारते अधिकतया मिश्ररचनाः दृश्यन्ते ।

9) परस्परसम्बद्धान् मेलयत (५)

a. तिरुमलाम्बा	नलचम्पूः
b. वेङ्कटाध्वरिः	वरदाम्बिकापरिणयचम्पूः
c. अनन्तभट्टः	यशस्तिलकचम्पूः
d. सोमेश्वरसूरिः	चम्पूभारतम्
e. त्रिविक्रमभट्टः	विश्वगुणादर्शचम्पूः

10) सूक्तेः अर्थः लिखत । (२)

अलक्ष्मीराविशत्येनं शयानमलसं नरम् ।

11) सुभाषितस्यपदविभागम्, अन्वयरचनां, तात्पर्यं च
लिखत । (३)

मनसि वचसि काये पुण्यपीयूषपूर्णाः त्रिभुवनमुपकारश्रेणिभिः
प्रीणयन्तः ।

परगुणपरमाणून् पर्वतीकृत्य नित्यं निजहृदि विकसन्तः सन्ति
सन्तः कियन्तः ॥

12) श्लोकस्य पदविभागम्, अन्वयरचनां, तात्पर्यं च लिखत
एकस्य समस्तपदस्य विग्रहवाक्यं च लिखत ।(५)

कैलासगौरं वृषमारुरुक्षोः पादार्पणानुग्रहपूतपृष्ठम् ।

अवेहि मां किङ्करमष्टमूर्तेः कुम्भोदरं नाम निकुम्भमित्रम् ॥

13) संसन्दर्भं संस्कृतभाषया विवृणुत (३)

तारकवधार्थं कुमारं प्रेषयतु

14) अधोदत्त-ग्रन्थकारस्य परिचयं ४-५ वाक्यैः लिखत । (३)

भोजदेवः

15) अधोदत्त-विषयमधिकृत्य ५-६ वाक्यैः लिखत । (४)

चम्पूग्रन्थाः

कोविदः by Vanisri Ragupati